

Klasa: UP/I 430-01/2007-00/36
Urbroj: 530-03-09-54-12
Zagreb, 12. veljače 2009.

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja na temelju članka 14. stavka 2. Zakona o državnim potporama („Narodne novine“, broj 140/05) u upravnom postupku naknadnog odobrenja državne potpore poduzetniku Croatia Airlines d.d. sa sjedištem u Zagrebu, Savska cesta 41, pokrenutom po službenoj dužnosti, na temelju odluke Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja, sa 8. sjednice, održane 12. veljače 2009., donosi sljedeće

RJEŠENJE

I. Naknadno se odobrava državna potpora u obliku subvencije poduzetniku Croatia Airlines d.d., sa sjedištem u Zagrebu, Savska cesta 41, dodjeljena u 2005. u iznosu od 45.000.000,00 kuna, te u u 2006. godinu u iznosu od 56.000.000,00 kuna, jer je ista sukladna Zakonu o državnim potporama.

II. Ovo rješenje bit će objavljeno u „Narodnim novinama“.

O b r a z l o ž e n j e

1. Pokretanje postupka

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: Agencija) pokrenula je po službenoj dužnosti, temeljem odluke Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja s 90. sjednice, održane 24. rujna 2007., upravni postupak s ciljem utvrđivanja zakonitosti dodijeljenih državnih potpora poduzetniku Croatia Airlines d.d., sa sjedištem u Zagrebu, Savska cesta 41, za 2005. i 2006. godinu u iznosu od 101.000.000,00 kuna, sukladno članku 14. Zakona o državnim potporama („Narodne novine“, 140/05; dalje: ZDP).

Naime, Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka sa sjedištem u Zagrebu, Prisavlje 14 (dalje: Ministarstvo) uputilo je Agenciji zahtjev za izdavanje mišljenja o sukladnosti mjere Očuvanje prometne povezanosti regija (domaći linijski zračni prijevoz), vezano uz financijske transfere iz Državnog proračuna Republike Hrvatske u obliku subvencija za razdoblje od 2007. do 2011., o kojem je Agencija donijela rješenje od 6. rujna 2007., Klasa: UP/I 430-01/2006-04/44, Urbroj: 530-03-07-54-14, u kojem je utvrđeno kako se odobrava državna potpora u obliku subvencije sadržana u navedenoj mjeri, jer je ista sukladna ZDP-u.

U postupku koji je prethodio donošenju rješenja, utvrđeno je da je poduzetniku Croatia Airlines d.d. tijekom 2005. i 2006. iz Državnog proračuna Republike Hrvatske putem subvencija dodijeljeno ukupno 101.000.000,00 kuna

Kako u trenutku donošenja rješenja od 6. rujna 2007., Agencija nije raspolagala podacima dostatnim za donošenje odluke o potporama u iznosu od 101.000.000,00 kuna, odlučeno je da će se zakonitost ovih potpora ocjenjivati u zasebnom upravnom postupku.

U tu je svrhu pokrenut postupak gornje klase u kojem je Agencija zatražila očitovanje od poduzetnika Croatia Airlines d.d. i Ministarstva financija, kao davatelja državne potpore, radi prikupljanja podataka i dokumentacije na temelju koje bi bilo moguće donijeti meritornu odluku.

Iz očitovanja Ministarstva financija od 4. kolovoza 2008., proizlazi da su navedena sredstva u iznosu od 101.000.000,00 kuna dodijeljena u svrhu djelomičnog pokrivanja gubitaka na nerentabilnim domaćim zračnim linijama.

Ministarstvo financija naglašava kako je obavljanje redovnog zračnom prijevoza od velikog interesa za Republiku Hrvatsku, te da je poduzetnik Croatia Airlines d.d. jedina zrakoplovna tvrtka koja obavlja cjelogodišnji zračni prijevoz na domaćim linijama pa postoji i opravdanost financiranja troškova održavanja tih linija.

Poduzetnik Croatia Airlines d.d. odgovorio je na zahtjev Agencije te dostavio Analizu poslovanja domaćeg prometa za 2005. i 2006. godinu, koja je dostavljena dana 24. studenog 2008., dok je Ministarstvo financija očitovanjem od 21. siječnja 2009., potvrdilo podatke sadržane u dostavljenoj Analizi.

2. Propisi primijenjeni tijekom postupka pred Agencijom

Osim odredbi ZDP-a, Agencija je u postupku primijenila Odluku o objavljivanju pravila o državnoj potpori u obliku naknade za javne usluge („Narodne novine“, broj 39/08; dalje: Odluka o potpori za javne usluge), koja između ostalog sadrži i Odluku Komisije od 28. studenog 2005. o primjeni članka 86. stavka 2. Ugovora o EZ-u na državne potpore koje se dodjeljuju u obliku naknada određenim poduzetnicima kojima je povjereno obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa (Službeni list Europske unije, serija L, broj 312/67, od 29. studenog 2005., str. 67-73.; dalje: Odluka Komisije).

Osim navedenih odluka i propisa, Agencija je, sukladno članku 6. stavku 4. ZDP-a i članku 70. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Republike Hrvatske i Europskih zajednica i njihovih država članica („Narodne novine“- Međunarodni ugovori, broj 14/01, 14/04, 1/05 i 7/05; dalje SSP) primjenjivala i Uredbu Vijeća broj 2408/92 od 23. srpnja 1992. o pristupu zračnih prijevoznika Zajednice zračnim linijama unutar Zajednice (Službeni list Europske Unije, serija L, broj 240, 24. kolovoz 1992.; dalje: Uredba Vijeća broj 2408/92), te instrumente tumačenja odluka iz prakse Europske komisije kojima se uređuje područje zračnog prijevoza.

3. Utvrđivanje činjenica

Na temelju dostavljenih podataka utvrđeno je sljedeće:

Poduzetnik Croatia Airlines d.d. upisan je u registru Trgovačkog suda u Zagrebu, s matičnim brojem subjekta upisa 080037012, a sa sjedištem u Zagrebu, Savska cesta 41.

Sukladno Pravilniku o razvrstavanju poslovnih subjekata prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti („Narodne novine“, broj 52/03) osnovna djelatnost poduzetnika je redovan i izvanredan zračni prijevoz.

Trenutnu flotu poduzetnika sačinjava 4 Airbusa A320, 4 Airbusa A319, te 2 Dash 8-Q400.

Dana 1. siječnja 1998. poduzetnik Croatia Airlines d.d. postaje članicom Udruge europskih zrakoplovnih tvrtki ([AEA](#), *Association of European Airlines*), a od 15. prosinca 2004. regionalni je član Udruge Star Alliance. Udruga Star Alliance osnovana je 1997., kao prva globalna zrakoplovna udruga koja putnicima omogućuje pristup odredištima u cijelom svijetu.

Prepoznat kao nacionalni zračni prijevoznik s glavnim zadatkom prometnog povezivanja svih dijelova Republike Hrvatske u domaćem i međunarodnom zračnom prometu, poduzetnik Croatia Airlines d.d. određen je Odlukom Vlade Republike Hrvatske (dalje: Vlada RH) od 25. siječnja 2007., kao nositelj usluge obavljanja domaćeg linijskog zračnog prijevoza u razdoblju od 2007. do 2011. Namjera Vlade RH bila je ovakvom prometnom aktivnosti sačuvati prometnu povezanost svih regija Republike Hrvatske zbog čega bi se ovakva obveza smatrala uslugom od općeg gospodarskog interesa.

Navedenom odlukom Vlade RH određeno je da će se poduzetniku Croatia Airlines d.d. nadoknaditi razlika dijela neostvarenih prihoda u odnosu na troškove prilikom obavljanja domaćeg linijskog zračnog prijevoza dok će se sredstva osigurati u Državnom proračunu Republike Hrvatske za pojedinu kalendarsku godinu. Istodobno je odlučeno kako se obveza poduzetnika Croatia Airlines d.d. odnosi na održavanje redovnih linija Zagreb – Split – Zagreb, Zagreb – Dubrovnik – Zagreb, Zagreb – Pula – Zagreb, Zagreb – Zadar – Zagreb, Zagreb – Brač – Zagreb, Dubrovnik – Osijek – Dubrovnik i Split – Osijek – Split.

Iako je navedenom Odlukom Vlade RH određeno obavljanje usluge domaćeg linijskog zračnog prometa za razdoblje od 2007. do 2011., prema mišljenju Ministarstva financija nesporno je da je potreba obavljanja ove usluge postojala i ranije, odnosno da se, sagledavanjem tržišta i prisutnih poduzetnika u zračnom prometu koji nisu mogli pružiti navedene usluge u okviru domaćeg zračnog prometa, državne potpore koje je ovaj poduzetnik primio u 2005. i 2006. godini mogu, također, smatrati opravdanim kao kompenzacija za ostvarene veće rashode u odnosu na prihode prilikom održavanja domaćih zračnih linija.

Da je poduzetnik Croatia Airlines d.d. poduzetnik od strateškog gospodarskog interesa za Republiku Hrvatsku ponovno je potvrdilo Ministarstvo financija svojim očitovanjem od 21. siječnja 2009., u kojem je između ostalog i navedeno kako sredstva dodijeljena ovom poduzetniku iz Državnog proračuna za 2005. i 2006., samo djelomično pokrivaju gubitke u domaćem zračnom prijevozu, te da dodjelom ovih sredstava nije došlo do prekomjerne kompenzacije ostvarenih rashoda poduzetnika.

Prema Godišnjem obračunu Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2005. godinu („Narodne novine“, broj 80/06) novčana sredstva u iznosu od 45.000.000,00 kuna poduzetniku Croatia Airlines d.d. dodijeljena su u Razdjelu 025 – Ministarstvo financija, Glava 06 – Ministarstvo financija – ostali izdaci države, Aktivnost P 1071 – temeljni kapital, osnivački uložci i udjeli u glavnici, A 539055 – temeljni kapital „Croatia Airlines-a“, Odjeljak 5321 – subvencije trgovačkim društvima u javnom sektoru.

Po istoj osnovi temeljem Godišnjeg obračuna Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2006. godinu („Narodne novine“, broj 70/07) za poduzetnika Croatia Airlines d.d. bila su dodijeljena sredstva u iznosu od 56.000.000,00 kuna.

Riječ je o ukupnom iznosu od 101.000.000,00 kuna koja se poduzetniku Croatia Airlines d.d. dodijeljena iz Državnog proračuna Republike Hrvatske i koja su utrošena na djelomično pokrivanje gubitaka nastalih na održavanju domaćeg linijskog zračnog prometa. Gubici se odnose na sljedeće linije i namjene:

- linija Zagreb – Split – Zagreb
- linija Zagreb – Pula – Zagreb
- linija Dubrovnik – Osijek – Dubrovnik
- linija Zagreb – Dubrovnik – Zagreb
- linija Zagreb – Zadar – Zagreb
- linija Zagreb – Brač – Zagreb
- linija Split – Osijek – Split
- priključno pozicijski letovi
- trošak terminalne kontrole leta.

Uvidom u dostavljenu dokumentaciju poduzetnika Croatia Airlines d.d. utvrđeno je da poduzetnik na svim gore navedenim linijama u godinama 2005. i 2006., ostvario gubitke, što je prikazano u Tabelama 1. i 2.

U Tabelama 1. i 2. prikazani su izračuni financijskih rezultata (gubitaka) bez uključene subvencije za svaku domaću zračnu liniju u 2005. i 2006. Iz dostavljene dokumentacije razvidno je da bi poduzetnik na većini linija ostvario gubitke i u slučaju stopostotne popunjenosti zrakoplova. U nekim slučajevima, a to se ponajprije odnosi na zrakoplov tipa A-320, koji ima najveći broj putničkih sjedala, poduzetnik bi mogao ostvariti dobit samo u slučaju stopostotne popunjenosti zrakoplova. Međutim, stvarna je popunjenost zrakoplova A-320 na domaćim linijama znatno manja (npr. u slučaju linije Zagreb-Pula-Zagreb popunjenost zrakoplova u 2005. iznosila je samo 9,4 posto).

Tabela 1. Financijski rezultat po pojedinim domaćim zračnim linijama u 2005. za koje su dodijeljene subvencije

Linija: ZAGREB – xxx - ZAGREB				
Tip zrakoplova	A-319	A-320	ATR-42	Ukupno
Kapacitet sjedala	xxx	xxx	xxx	
Prosječna tarifa u EUR	xxx	xxx	xxx	xxx
Prosječna popunjenost zrakoplova u 2005. (%)	xxx	xxx	xxx	xxx
Broj letova u 2005.	xxx	xxx	xxx	xxx
Financijski rezultat	Iznos u EUR		Iznos u kn*	
Operativni prihodi	xxx		xxx	
Fiksni direktni operativni troškovi	xxx		xxx	
Varijabilni direktni operativni troškovi	xxx		xxx	
Indirektni troškovi	xxx		xxx	
Ukupni operativni troškovi	xxx		xxx	
Kamate i financijski rashodi	xxx		xxx	
Dobit/gubitak	-4.568.755		-33.809.698,00	
Linija: ZAGREB – xxx - ZAGREB				
Tip zrakoplova	A - 319	A – 320	ATR - 42	Ukupno
Kapacitet sjedala	xxx	xxx	xxx	
Prosječna tarifa u EUR	xxx	xxx	xxx	xxx
Prosječna popunjenost zrakoplova u 2005. (%)	xxx	xxx	xxx	xxx
Broj letova u 2005.	xxx	xxx	xxx	xxx
Financijski rezultat	Iznos u EUR		Iznos u kn*	
Operativni prihodi	xxx		xxx	
Fiksni direktni operativni troškovi	xxx		xxx	

Varijabilni direktni operativni troškovi	xxx	xxx	xxx	
Indirektni troškovi	xxx	xxx	xxx	
Ukupni operativni troškovi	xxx	xxx	xxx	
Kamate i financijski rashodi	xxx	xxx	xxx	
Dobit/gubitak	-3.649.119	-27.004.210,00		
Linija: ZAGREB – xxx – ZAGREB				
Tip zrakoplova	A - 319	A – 320	ATR - 42	Ukupno
Kapacitet sjedala	xxx	xxx	xxx	
Prosječna tarifa u EUR	xxx	xxx	xxx	xxx
Prosječna popunjenost zrakoplova u 2005. (%)	xxx	xxx	xxx	xxx
Broj letova u 2005.	xxx	xxx	xxx	xxx
Financijski rezultat	Iznos u EUR		Iznos u kn*	
Operativni prihodi	xxx		xxx	
Fiksni direktni operativni troškovi	xxx		xxx	
Varijabilni direktni operativni troškovi	xxx		xxx	
Indirektni troškovi	xxx		xxx	
Ukupni operativni troškovi	xxx		xxx	
Kamate i financijski rashodi	xxx		xxx	
Dobit/gubitak	-498.436		-3.688.529,00	
Linija: ZAGREB – xxx - ZAGREB				
Tip zrakoplova	A-319	A-320	ATR-42	Ukupno
Kapacitet sjedala	xxx	xxx	xxx	
Prosječna tarifa u EUR	xxx	xxx	xxx	xxx
Prosječna popunjenost zrakoplova u 2005. (%)	xxx	xxx	xxx	xxx
Broj letova u 2005.	xxx	xxx	xxx	xxx
Financijski rezultat	Iznos u EUR		Iznos u kn*	
Operativni prihodi	xxx		xxx	
Fiksni direktni operativni troškovi	xxx		xxx	
Varijabilni direktni operativni troškovi	xxx		xxx	
Indirektni troškovi	xxx		xxx	
Ukupni operativni troškovi	xxx		xxx	
Kamate i financijski rashodi	xxx		xxx	
Dobit/gubitak	-1.183.512		-8.758.224,00	
Linija: ZAGREB – xxx – ZAGREB				
Tip zrakoplova	A-319	A-320	ATR-42	Ukupno
Kapacitet sjedala	-	-	xxx	
Prosječna tarifa u EUR	-	-	xxx	xxx
Prosječna popunjenost zrakoplova u 2005. (%)	-	-	xxx	xxx
Broj letova u 2005.	-	-	xxx	xxx
Financijski rezultat	Iznos u EUR		Iznos u kn	
Operativni prihodi	xxx		xxx	
Fiksni direktni operativni troškovi	xxx		xxx	
Varijabilni direktni operativni troškovi	xxx		xxx	
Indirektni troškovi	xxx		xxx	
Ukupni operativni troškovi	xxx		xxx	
Kamate i financijski rashodi	xxx		xxx	
Dobit/gubitak	-170.434		-1.261.246,00	
Linija: DUBROVNIK – xxx - DUBROVNIK				
Tip zrakoplova	A-319	A-320	ATR-42	Ukupno

Kapacitet sjedala	-	-	xxx	
Prosječna tarifa u EUR	-	-	xxx	xxx
Prosječna popunjenost zrakoplova u 2005. (%)	-	-	xxx	xxx
Broj letova u 2005.	-	-	xx	xx
Financijski rezultat	Iznos u EUR		Iznos u kn*	
Operativni prihodi	xxx		xxx	
Fiksni direktni operativni troškovi	xxx		xxx	
Varijabilni direktni operativni troškovi	xxx		xxx	
Indirektni troškovi	xxx		xxx	
Ukupni operativni troškovi	xxx		xxx	
Kamate i financijski rashodi	xxx		xxx	
Dobit/gubitak	-23.282		-172.291,00	
Linija: SPLIT – xxx - SPLIT				
Tip zrakoplova	A-319	A-320	ATR-42	Ukupno
Kapacitet sjedala	-	-	xxx	
Prosječna tarifa u EUR	-	-	xxx	xxx
Prosječna popunjenost zrakoplova u 2005. (%)	-	-	xxx	xxx
Broj letova u 2005.	-	-	xxx	xxx
Financijski rezultat	Iznos u EUR		Iznos u kn*	
Operativni prihodi	xxx		xxx	
Fiksni direktni operativni troškovi	xxx		xxx	
Varijabilni direktni operativni troškovi	xxx		xxx	
Indirektni troškovi	xxx		xxx	
Ukupni operativni troškovi	xxx		xxx	
Kamate i financijski rashodi	xxx		xxx	
Dobit/gubitak	-22.920		-169.612,00	
Priključno pozicijski letovi				
Tip zrakoplova	A-319	A-320	ATR-42	Ukupno
Kapacitet sjedala	xxx	xxx	xxx	xxx
Prosječna tarifa u EUR				
Prosječna popunjenost zrakoplova u 2005. (%)				
Broj letova u 2005.				
Financijski rezultat	Iznos u EUR		Iznos u kn	
Operativni prihodi	xxx		xxx	
Fiksni direktni operativni troškovi	xxx		xxx	
Varijabilni direktni operativni troškovi	xxx		xxx	
Indirektni troškovi	xxx		xxx	
Ukupni operativni troškovi	xxx		xxx	
Kamate i financijski rashodi	xxx		xxx	
Dobit/gubitak	-1. 706.062		-12.625.200,00	

* iznosi prema prosječnom tečaju izračunatom temeljem realnih tečaja korištenih za svaku pojedinačnu transakciju u 2005. (1 EUR = 7,400200 kn)

Izvor: dokumentacija poduzetnika Croatia Airlines d.d.

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Ukupni gubitak na navedenim linijama u 2005. iznosio je 11.822.520,00 eura, odnosno 87.489.010,00 kuna prema prosječnom godišnjem tečaju za euro u 2005.

Tabela 2. Financijski rezultat po pojedinim domaćim zračnim linijama u 2006. za koje su dodijeljene subvencije

Linija: ZAGREB – xxx - ZAGREB				
Tip zrakoplova	A-319	A–320	ATR-42	Ukupno
Kapacitet sjedala	xxx	xxx	xxx	
Prosječna tarifa u EUR	xxx	xxx	xxx	xxx
Prosječna popunjenost zrakoplova u 2006. (%)	xxx	xxx	xxx	xxx
Broj letova u 2006.	xxx	xxx	xxx	xxx
Financijski rezultat	Iznos u EUR		Iznos u kn*	
Operativni prihodi	xxx		xxx	
Fiksni direktni operativni troškovi	xxx		xxx	
Varijabilni direktni operativni troškovi	xxx		xxx	
Indirektni troškovi	xxx		xxx	
Ukupni operativni troškovi	xxx		xxx	
Kamate i financijski rashodi	xxx		xxx	
Dobit/gubitak	-3.974.790		-29.105.398,00	
Linija: ZAGREB – xxx - ZAGREB				
Tip zrakoplova	A - 319	A – 320	ATR - 42	Ukupno
Kapacitet sjedala	xxx	xxx	xxx	
Prosječna tarifa u EUR	xxx	xxx	xxx	xxx
Prosječna popunjenost zrakoplova u 2006. (%)	xxx	xxx	xxx	xxx
Broj letova u 2006.	xxx	xxx	xxx	xxx
Financijski rezultat	Iznos u EUR		Iznos u kn*	
Operativni prihodi	xxx		xxx	
Fiksni direktni operativni troškovi	xxx		xxx	
Varijabilni direktni operativni troškovi	xxx		xxx	
Indirektni troškovi	xxx		xxx	
Ukupni operativni troškovi	xxx		xxx	
Kamate i financijski rashodi	xxx		xxx	
Dobit/gubitak	-3.359.347		-24.598.815,00	
Linija: ZAGREB – xxx – ZAGREB				
Tip zrakoplova	A - 319	A – 320	ATR - 42	Ukupno
Kapacitet sjedala	xxx	xxx	xxx	
Prosječna tarifa u EUR	xxx	xxx	xxx	xxx
Prosječna popunjenost zrakoplova u 2006. (%)	xxx	xxx	xxx	xxx
Broj letova u 2006.	xxx	xxx	xxx	xxx
Financijski rezultat	Iznos u EUR		Iznos u kn*	
Operativni prihodi	xxx		xxx	
Fiksni direktni operativni troškovi	xxx		xxx	
Varijabilni direktni operativni troškovi	xxx		xxx	
Indirektni troškovi	xxx		xxx	
Ukupni operativni troškovi	xxx		xxx	
Kamate i financijski rashodi	xxx		xxx	
Dobit/gubitak	-619.411		-4.535.636,00	
Linija: ZAGREB – xxx - ZAGREB				
Tip zrakoplova	A-319	A–320	ATR-42	Ukupno
Kapacitet sjedala	xxx	xxx	xxx	
Prosječna tarifa u EUR	xxx	xxx	xxx	xxx
Prosječna popunjenost zrakoplova u 2006. (%)	xxx	xxx	xxx	xxx
Broj letova u 2006.	xxx	xxx	xxx	xxx

Financijski rezultat	Iznos u EUR		Iznos u kn*	
Operativni prihodi	xxx		xxx	
Fiksni direktni operativni troškovi	xxx		xxx	
Varijabilni direktni operativni troškovi	xxx		xxx	
Indirektni troškovi	xxx		xxx	
Ukupni operativni troškovi	xxx		xxx	
Kamate i financijski rashodi	xxx		xxx	
Dobit/gubitak	-1.116.683		-8.176.912,00	
Linija: ZAGREB – xxx – ZAGREB				
Tip zrakoplova	A-319	A-320	ATR-42	Ukupno
Kapacitet sjedala	-	-	xxx	
Prosječna tarifa u EUR	-	-	xxx	xxx
Prosječna popunjenost zrakoplova u 2006. (%)	-	-	xxx	xxx
Broj letova u 2006.	-	-	xxx	xxx
Financijski rezultat				
Operativni prihodi	xxx		xxx	
Fiksni direktni operativni troškovi	xxx		xxx	
Varijabilni direktni operativni troškovi	xxx		xxx	
Indirektni troškovi	xxx		xxx	
Ukupni operativni troškovi	xxx		xxx	
Kamate i financijski rashodi	xxx		xxx	
Dobit/gubitak	-135.131		-989.499,00	
Linija: DUBROVNIK – xxx - DUBROVNIK				
Tip zrakoplova	A-319	A-320	ATR-42	Ukupno
Kapacitet sjedala	xxx	-	xxx	
Prosječna tarifa u EUR	xxx	-	xxx	xxx
Prosječna popunjenost zrakoplova u 2006. (%)	xxx	-	xxx	xxx
Broj letova u 2006.	xxx	-	xxx	xxx
Financijski rezultat				
Operativni prihodi	xxx		xxx	
Fiksni direktni operativni troškovi	xxx		xxx	
Varijabilni direktni operativni troškovi	xxx		xxx	
Indirektni troškovi	xxx		xxx	
Ukupni operativni troškovi	xxx		xxx	
Kamate i financijski rashodi	xxx		xxx	
Dobit/gubitak	-34.722		-254.253,00	
Linija: SPLIT – xxx - SPLIT				
Tip zrakoplova	A-319	A-320	ATR-42	Ukupno
Kapacitet sjedala	-	-	xxx	
Prosječna tarifa u EUR	-	-	xxx	xxx
Prosječna popunjenost zrakoplova u 2006. (%)	-	-	xxx	xxx
Broj letova u 2006.	-	-	xxx	xxx
Financijski rezultat				
Operativni prihodi	xxx		xxx	
Fiksni direktni operativni troškovi	xxx		xxx	
Varijabilni direktni operativni troškovi	xxx		xxx	
Indirektni troškovi	xxx		xxx	
Ukupni operativni troškovi	xxx		xxx	
Kamate i financijski rashodi	xxx		xxx	

Dobit/gubitak				-32.172	-235.581,00
Priključno pozicijski letovi					
Tip zrakoplova	A-319	A-320	ATR-42	Ukupno	
Kapacitet sjedala	xxx	xxx	xxx		
Prosječna tarifa u EUR					
Prosječna popunjenost zrakoplova u 2006. (%)					
Broj letova u 2006.					
Financijski rezultat				Iznos u EUR	Iznos u kn
Operativni prihodi				xxx	xxx
Fiksni direktni operativni troškovi				xxx	xxx
Varijabilni direktni operativni troškovi				xxx	xxx
Indirektni troškovi				xxx	xxx
Ukupni operativni troškovi				xxx	xxx
Kamate i financijski rashodi				xxx	xxx
Dobit/gubitak				-1.883.741	-13.793.695,00

* iznosi prema prosječnom tečaju izračunatom temeljem realnih tečaja korištenih za svaku pojedinačnu transakciju u 2006. (1 EUR = 7,322500 kn)

Izvor: dokumentacija poduzetnika Croatia Airlines d.d.

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Ukupni gubitak na navedenim linijama u 2006. iznosio je 11.155.997,00 eura, odnosno 81.689.789,00 kuna prema prosječnom godišnjem tečaju za euro u 2006. Gubitak u 2006. neznatno je manji od onog iz 2005., ali je potrebno napomenuti da je u 2006. poduzetnik ostvario manji broj letova na navedenim linijama uz bitno niže prosječne tarife odnosno cijene sjedala, što je uz povećane troškove terminalne kontrole leta i uzrokovalo gubitak gotovo jednak onom iz 2005.

Prema navodima Ministarstva, priključni letovi su oni letovi koji se postavljaju kao komercijalni letovi, a u svrhu dolaska zrakoplova na odredište iz kojeg polazi osnovni komercijalni let. Pozicijski letovi su letovi koji nisu komercijalni, a postavljaju se u svrhu dolaska zrakoplova na odredište radi obavljanja osnovnog komercijalnog leta. Ove letove Agencija je uzela u obzir prilikom izračuna ostvarenog gubitka na domaćim zračnim linijama.

Vežano uz domaći redovni promet, poduzetnik navodi kako je u 2005. i 2006. prevezeno ukupno 910.458 prihodovnih putnika na 12.834 letova u domaćem redovnom zračnom prijevozu. Prosječna popunjenost zrakoplova (PLF) iznosila je 60,2 posto.

Prema navodima poduzetnika, profitabilnost održavanja domaćih linija uglavnom je negativna i to ne samo u Republici Hrvatskoj. Tijekom 2004., svi europski avioprijevoznici koji operiraju u domaćem prometu, osim prijevoznika Spanaira, Iberie, Finnaira i Turkisha, poslovali su negativno.

Iz prethodnih tabela evidentno je da ostvareni prihodi nastali obavljanjem domaćeg redovnog zračnog prometa u Republici Hrvatskoj ne omogućavaju pokrivanje svih troškova, jer se zbog niskog životnog standarda i nedovoljne kupovne moći stanovništva ne može očekivati da bi se održavanjem zračne prometne povezanosti gradova i regija unutar Republike Hrvatske moglo ostvarivati po tržišnim uvjetima poslovanja, odnosno troškovnom principu. Uz navedeno, do povećanih troškova održavanja domaćih zračnih linija dolazi i zbog pojačane konkurencije cestovnog i željezničkog prometa.

Prema navodima poduzetnika, za godine 2005. i 2006. bila je neupitna opravdanost dodjele financijskih sredstava u smislu nadoknade gubitka u poslovanju u domaćem redovnom zračnom prometu. Međutim, i nakon dodijeljene subvencije to je bilo nedostatno za pokriće

ostvarenih rashoda i to u 2005. za iznos od 42.489.014,00 kuna, a u 2006. za iznos od 25.689.789,00 kuna.

4. Odluka Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja

Vijeće za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: Vijeće) razmatralo je sukladnost dodijeljenih subvencija poduzetniku Croatia Airlines d.d. u 2005. i 2006., u ukupnom iznosu od 101.000.000,00 kuna, na svojoj 8. sjednici održanoj 12. veljače 2009. Pri donošenju odluke, Vijeće je uzelo u obzir cjelokupnu dostavljenu dokumentaciju, te rezultate provedene pravne i ekonomske analize.

Naime, Vijeće je prvenstveno trebalo utvrditi predstavlja li naknada koja se odnosi na pokriće gubitaka proizašlih održavanjem domaćeg linijskog zračnog prometa u 2005. i 2006., a kojim je ostvaren veći rashod u odnosu na prihode poduzetnika Croatia Airlines d.d., državnu potporu iz članka 3. stavka 1. ZDP-a.

Prilikom utvrđivanja predstavlja li sredstva za pokriće troškova poslovanja poduzetnika Croatia Airlines d.d. državnu potporu, Vijeće je razmotrilo jesu li ispunjeni svi uvjeti iz članka 3. stavka 1. ZDP-a, odnosno je li riječ o transferu državnih sredstva, predstavlja li sredstva potporu koja korisniku potpore donose ekonomsku prednost koju isti ne bi ostvario kroz svoje redovno i normalno poslovanje; dodjeljuju li se predložena sredstva korisniku na selektivnoj osnovi; postoji li dodjelom predloženih sredstva mogućnost narušavanja tržišnog natjecanja, davanjem prednosti na tržištu korisniku državne potpore osobito u mjeri u kojoj to može utjecati na ispunjenje međunarodno preuzetih obveza Republike Hrvatske koje proizlaze iz SSP-a.

U konkretnom slučaju Vijeće je utvrdilo kako naknada u ukupnom iznosu od 101.000.000,00 kuna, u obliku subvencije poduzetniku Croatia Airlines d.d. predstavlja nezakonitu državnu potporu iz razloga što su ispunjeni svi uvjeti iz članka 3. stavka 1. ZDP-a, te iz razloga što su sredstva dodijeljena bez odobrenja Agencije.

Člankom 14. ZDP-a propisano je kako se sve državne potpore dodijeljene bez odobrenja Agencije smatraju nezakonitima, odnosno da Agencija u iznimnim i posebno opravdanim slučajevima može donijeti naknadno odobrenje ako utvrdi da je predmetna državna potpora sukladna propisima o državnim potporama.

Stoga je, u svrhu mogućeg davanja naknadnog odobrenja, Vijeće trebalo utvrditi jesu li u konkretnom slučaju kriteriji dodjele naknade poduzetniku sukladni propisima o državnim potporama, prije svega propisima koja se odnose na obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa.

Pri tom se Vijeće vodilo rješenjem Agencije od 6. rujna 2007., u predmetu Klasa: UP/I 430-01/2006-04/44, Urbroj: 580-03-07-54-14, u kojem je obveza održavanja domaćeg linijskog zračnog prometa poduzetnika Croatia Airlines d.d., u razdoblju od 2007. do 2011., ocijenjena kao sukladna državna potpora u obliku naknade za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa. Osim navedenog, Vijeće se vodilo i odredbama sadržanim u Odluci Komisije, kojim su razrađeni kriteriji potrebni za ocjenu sukladnosti državne potpore za uslugu od općeg gospodarskog interesa, a koja čini sastavni dio Odluke za potpore za javne usluge.

Sukladno Odluci Komisije, određenom se poduzetniku povjerava obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa temeljem jednog ili više službenih akata čiji oblik može utvrditi država. Uvjet je da akt sadrži narav javne usluge i trajanje obveze pružanja javne usluge; označenog

poduzetnika i područje na koje se odnosi; narav bilo kakvog isključivog ili posebnog prava dodijeljenog poduzetniku; parametre za obračun, nadzor i kontrolu naknade, te dogovore u svezi s izbjegavanjem ili povratom prekomjerne naknade.

Vijeće je u provedenom postupku utvrdilo da u konkretnom slučaju nisu u potpunosti ispunjeni neki od navedenih uvjeta, što se posebno odnosi na glavni uvjet da država svojim aktom nije izričito navela ovog poduzetnika kao nositelja javne usluge za 2005. i 2006., a potom da nisu unaprijed zadani parametri prema kojima bi se na transparentan način financirali troškovi nastali obavljanjem jasno određene javne usluge.

Međutim, unatoč navedenoj konstataciji, Vijeće smatra da sredstva koja je poduzetnik Croatia Airlines d.d. primio u 2005. i 2006. godini, a koja iznose ukupno 101.000.000,00 kuna, predstavljaju, po prirodi posla, jedinstvenu cjelinu financiranja troškova poslovanja ovog poduzetnika nastalih obavljanjem domaćeg linijskog zračnog prometa, kao što je to utvrđeno za razdoblje od 2007. do 2011., za koje je dokazano da je poduzetnik ispunio sve potrebne uvjete za odobrenje državne potpore u obliku naknade za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa.

Naime, Odlukom Vlade Republike Hrvatske (dalje: Vlada RH) od 25. siječnja 2007., poduzetnik Croatia Airlines d.d. označen je kao nositelj usluge obavljanja domaćeg linijskog zračnog prijevoza u razdoblju od 2007. do 2011. Namjera Vlade RH bila je da se ovakvom nametnutom prometnom aktivnosti sačuva prometna povezanost svih regija Republike Hrvatske zbog čega se ovakva obveza smatra uslugom od općeg gospodarskog interesa.

Navedenom odlukom Vlade RH određeno je da će se poduzetniku Croatia Airlines d.d. nadoknaditi razlika dijela neostvarenih prihoda u odnosu na troškove prilikom obavljanja domaćeg linijskog zračnog prijevoza. Sredstva su osigurana u Državnom proračunu Republike Hrvatske za svaku pojedinu kalendarsku godinu, te je odlučeno kako se obveza poduzetnika Croatia Airlines d.d. odnosi na održavanje redovnih linija Zagreb – Split – Zagreb, Zagreb – Dubrovnik – Zagreb, Zagreb – Pula – Zagreb, Zagreb – Zadar – Zagreb, Zagreb – Brač – Zagreb, Dubrovnik – Osijek – Dubrovnik i Split – Osijek – Split.

Iz tog je razloga, rješenjem Agencije od 6. rujna 2007., odobrena državna potpora u obliku subvencije sadržana u mjeri Očuvanje prometne povezanosti regija 2007. - 2011. (domaći linijski zračni prijevoz) koja razrađuje sve elemente određene Odlukom Vlade RH od 25. siječnja 2007., jer je sukladna ZDP-u.

Vijeće u konkretnom slučaju smatra da je na isti način moguće odobriti i dodjelu državne potpore poduzetniku Croatia Airlines d.d. za 2005. i 2006., s obzirom na činjenicu da se radi o suštinski istoj vrsti usluge utvrđene rješenjem Agencije od 6. rujna 2007., te s obzirom na činjenicu da je Ministarstvo financija svojim očitovanjem od 21. siječnja 2009., potvrdilo kako je u cijelom promatranom razdoblju poduzetnik Croatia Airlines d.d. smatran poduzetnikom od strateškog gospodarskog interesa za Republiku Hrvatsku koji je u obvezi održavanja nerentabilnih domaćih zračnih linija s ciljem prometnog povezivanja svih regija u državi.

U prilog ovakvoj odluci Vijeća svakako ide i činjenica da je u Europskoj uniji, na više od 250 zračnih linija, različitim aviokompanijama povjereno obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa, za koje postoje sličnosti s uslugom koju obavlja poduzetnik Croatia Airlines d.d.

Vijeće stoga smatra opravdanim, temeljem članka 14. ZDP-a, naknadno odobriti dodijeljene državne potpore u iznosu od 101.000.000,00 kuna poduzetniku Croatia Airlines d.d., primljene u godinama 2005. i 2006., kao naknade za povećane troškove nastale obavljanjem domaćeg linijskog zračnog prometa, te je odlučeno kao u točki I. izreke ovog rješenja.

Tim više što je u postupku utvrđeno kako su gubici poduzetnika nastalih obavljanjem domaćeg linijskog zračnog prometa u navedenim godinama veći od primljenih državnih potpora, odnosno da u konkretnom slučaju nije došlo do prekomjerne kompenzacije troškova što je izričito zabranjeno Odlukom Komisije.

Iz priloženih podataka navedenih u Tabelama 1. i 2., Vijeće je utvrdilo kako je gubitak u poslovanju poduzetnika Croatia Airlines d.d. u 2005., iznosio ukupno 87.489.010,00 kuna koji je djelomično pokriven sredstvima iz Državnog proračuna Republike Hrvatske u iznosu od 45.000.000,00 kuna, dok je u 2006. gubitak od 81.689.789,00 kuna djelomično pokriven s državnim potporom u iznosu od 56.000.000,00 kuna.

Konačno, sukladno odredbi članka 18. ZDP-a, rješenja Agencije iz članka 14. ZDP-a objavljuju se u „Narodnim novinama“, te je odlučeno kao u točki II. izreke ovog rješenja.

Uputa o pravnom lijeku

Ovo rješenje je konačno u upravnom postupku. Protiv ovog rješenja žalba nije dopuštena, ali nezadovoljna stranka može pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Republike Hrvatske u roku od trideset (30) dana od dana dostave ovog rješenja.

Predsjednica Vijeća
za zaštitu tržišnog natjecanja

Olgica Spevec

Dostaviti:

1. Ministarstvo financija, Kabinet ministra, 10000 Zagreb; Katančićeva 5;
2. Croatia Airlines d.d., n/r dr. sc. Ivan Mišetića, predsjednik uprave, 10000 Zagreb, Savska cesta 41;
3. Pismohrana (ovdje).